

Obietnice partyjno-koalicyjne zostały opatrzone naszym krótkim komentarzem. Po więcej informacji odsyłamy do programów wyborczych

Postulaty w programach wyborczych	Koalicja Obywatelska: Platforma Obywatelska ZIELONI NOWOCZESNA	Prawo i Sprawiedliwość	Sojusz Lewicy Demokratycznej RAZEM WIOSNA	Koalicja Polska: Polskie Stronnictwo Ludowe KUKIZ-15
	<p>PLUSY / SZANSE: Program deklaratywnie pozytywny, ale nie do końca spójny: jednocześnie wsparcie dla dużych gospodarstw, jak i dla małych i średnich, co jest mało realne. Wsparcie powiększania małych i średnich gospodarstw jest ważne z ekonomicznego punktu widzenia, ale dalsze powiększanie dużych gospodarstw może być groźne ze względów środowiskowych i rynkowych (konkurencja miazdząca małe gospodarstwa).</p> <p>Pozytywne aspekty programu Zielonych: środowisko, klimat, jakość żywności, zakaz GMO, dobrostan zwierząt, rolnictwo ekologiczne.</p> <p>MINUSY / RYZYKA: Ryzyko zbyt liberalnego podejścia do obrotu żywnością i stawianie na gospodarstwa wysokotowarowe. Oparcie rozwoju rolnictwa na podnoszeniu wysokości dopłat obszarowych.</p>	<p>PLUSY / SZANSE: Program pozytywny ze względów społecznych i – potencjalnie – środowiskowych oraz uwzględnia dobrostan zwierząt (brak wsparcia dla hodowli przemysłowej), ale niespójny ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030, niedawno konsultowaną przez rząd PiS.</p> <p>Pozytywne aspekty jak np. ochrona różnorodności biologicznej i wsparcie dla pszczelarstwa mogą nie odnieść pozytywnych skutków z powodu biurokratycznych barier dla rolników ekologicznych, jak również na skutek dopuszczania do obrotu środków ochrony roślin wyjątkowo szkodliwych dla pszczół oraz glifosatu do wysuszania rzepaku, gryki i zbóż przed zbiorem.</p> <p>MINUSY / RYZYKA: Utrzymanie rozwiązań hamujących swobodny obrót ziemią rolną hamuje możliwości zakładania i prowadzenia gospodarstw rolnych. Centralizacja obrotu produkcją rolną w postaci Polskiego Holdingu Spożywczego ogranicza swobodny przepływ towarów. Brak reformy organów</p>	<p>PLUSY / SZANSE: Program dość skromy, z deklarowanym zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska oraz dobrostanem zwierząt. Istnieje obawa, że zapowiedź zachęcania rolników do przechodzenia na system ogólnego opodatkowania nie spotka się z dobrym przyjęciem przez wszystkich rolników, ponieważ może to być pozytywne tylko dla gospodarstw o mocnej pozycji na rynku.</p> <p>MINUSY / RYZYKA: Brak jasnego stanowiska wobec zakazu stosowania GMO w rolnictwie. Podnoszenie efektywności produkcji w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego bez wskazania na metody produkcji przyjazne środowisku.</p>	<p>PLUSY / SZANSE: Ciekawy program ze względów społecznych poprzez wsparcie małych i średnich gospodarstw, ułatwienia dla sprzedaży bezpośredniej przez rolników oraz nacisk na jakość żywności. Również uwzględnienie aspektów środowiskowych poprzez wsparcie rozwoju rolnictwa ekologicznego i zakaz upraw GMO. Kontrastuje to z prostą obietnicą PSL uzyskania jak największych stawek płatności bezpośrednich, co przyniesie największe przychody gospodarstwom wielkoobszarowym i nie rozwiąże aktualnych problemów wsi i rolnictwa, ani nie poprawi jakości żywności.</p> <p>MINUSY / RYZYKA: Brak troski o dobrostan zwierząt hodowlanych. Próba tworzenia rynku zdrowej żywności wyłącznie poprzez mechanizmy finansowe. Brak propozycji wsparcia mającego zmieniać sposób produkcji żywności w Polsce na bardziej przyjazny środowisku. Wsparcie dla nowych gospodarstw ograniczone wiekiem rolnika (35 lat) niepotrzebnie dyskryminuje inne osoby, które chciałyby pozyskać ziemię</p>

		nadzorujących bezpieczeństwo żywności w kraju (afery ubojowe). Brak odpowiedniego wsparcia i utrudnienia biurokratyczne w rozwijaniu produkcji ekologicznej. Mało realna wizja by w każdym miejscu ubojnie i zakłady przetwórcze znajdowały się w promieniu 50 km od gospodarstwa. PROMOWANIE GOSPODARKI WĘGLOWEJ I DUŻYCH INWESTYCJI, KTÓRE SZKODZĄ INTERESOM ROLNICTWA.		rolną do produkcji żywności wysokiej jakości. PSL: Brak jasnego stanowiska wobec zakazu stosowania upraw GMO w rolnictwie. Forsowanie nieustannego podnoszenia efektywności produkcji bez uwzględnienia kosztów środowiskowych.
Rolnictwo w programie	KO: Zielona polska to zdrowa przyszłość naszych dzieci ZIELONI: Zielona Transformacja – Zielony Program Dla Wsi, Suwerenność Żywnościowa Polski	Zielone Rolnictwo. Intensywne rolnictwo jest niekorzystne dla środowiska i zdrowia ludzi.	WIOSNA: Zrównoważony rozwój, szacunek dla środowiska naturalnego. Bezpieczne środowisko naturalne to warunek dobrego życia. SLD: Efektywność rolnictwa decyduje o bezpieczeństwie żywnościowym.	KUKIZ-15: Obywatelski Program Rolny KUKIZ-15 w interesie wszystkim obywateli. Żywność stanowi jeden z najważniejszych zasobów strategicznych Polski. Nie pozwolimy na wypieranie tradycyjnego rodzinnego rolnictwa przez korporacyjne rolnictwo wielkoprzemysłowe.
Środowisko i klimat	ZIELONI: Programy edukacji o klimacie dla rolników.	Rolnictwo przyjazne środowisku, chroniące bioróżnorodność, zwłaszcza pszczelarstwo.	0	KUKIZ-15: Dostosowanie rolnictwa do warunków glebowo-klimatycznych. Ochrona żywności gleby. Rozwój modelu rolnictwa przyjaznego dla zasobów naturalnych.
Gospodarstwa rolne	KO: Priorytetowe wsparcie zarówno dla dużych farm przemysłowych, jak i dla małych i średnich gospodarstw wiejskim, dzięki wyższym dopłatom do hektara. Powiększanie gospodarstw rolnych. ZIELONI: Kompleksowy system wsparcia dla małych i średnich	Program RODZINA PLUS – szczególne wsparcie dla rodzinnych gospodarstw rolnych.	SLD: Zachęty dla rolników z gospodarstw towarowych do przechodzenia do ogólnego systemu podatkowego. Przywrócenie rent strukturalnych plus wsparcie dla młodych rolników.	KUKIZ-15: Wsparcie dla małych i średnich gospodarstw produkujących żywność wysokiej jakości. Wsparcie dla młodych rolników. KP: Podnoszenie efektywności gospodarczej gospodarstw rolnych.

	<p>gospodarstw.</p> <p>NOWOCZESNA: Powiększenie gospodarstw do 20 ha. Gospodarstwa powyżej 300 ha objęte powszechnym systemem ubezpieczeń.</p>			
Rolnictwo ekologiczne	<p>KO: Rozwój rolnictwa przemysłowego, rodzinnego, ekologicznego i innowacyjnego.</p> <p>ZIELONI: rozwój rolnictwa ekologicznego i przetwórstwo, promocja żywności ekologicznej. Żywność ekologiczna w przedszkolach, szkołach i w placówkach służby zdrowia.</p>	<p>Od 2021 do 2027 roku liczba certyfikowanych gospodarstw ekologicznych ma się podwoić do przynajmniej 50 tysięcy. Wsparcie dla gospodarstw specjalizujących się w produkcji prozdrowotnej.</p>	0	KUKIZ-15: Preferencyjne kredyty/pożyczki na zakup lub prowadzenie gospodarstwa metodami ekologicznymi/tradycyjnymi. Mechanizmy wsparcia dla tworzenia lokalnych banków nasion ekologicznych/starych odmian
Produkcja roślinna	<p>ZIELONI: Popularyzacja alternatywnych, bardziej zrównoważonych i mniej inwazyjnych dla środowiska technik rolniczych, płodozmian, nawożenie naturalne.</p> <p>Stopniowy zakaz używania herbicydów na bazie glifosatu, zwłaszcza do dosuszania roślin tuż przed zbiorem.</p>	<p>Masową produkcję taniej żywności ma zastąpić produkcja żywności wysokiej jakości, w sposób zrównoważony, do którego w naturalny sposób są przygotowane małe gospodarstwa rolne.</p>	0	0
Produkcja zwierzęca	<p>Ustawa zamykająca fermy norek, lisów i innych zwierząt hodowanych na futra.</p> <p>ZIELONI: znaczne ograniczenie intensywnej produkcji zwierzęcej. Dopisanie koni do listy zwierząt</p>	<p>Ograniczenie wielkoprzemysłowego chowu zwierząt w ramach programu DOBROSTAN PLUS (KROWA PLUS): trzoda chlewna i bydło, karmione paszą z własnego gospodarstwa (bez GMO), utrzymywane w warunkach</p>	WIOSNA: Jednolite zasady ochrony zwierząt w trakcie transportu, zakaz hodowli zwierząt na futra, likwidacja chowu klatkowego.	KP: Wsparcie hodowli polskich ras zachowawczych.

	towarzyszących i eliminacja hodowli koni na mięso.	wysokiego dobrostanu. Liczba zwierząt w gospodarstwie ma być ograniczona do 100 krów lub 500 świń, ubój zwierzęcia w odległości nie większej niż 50 km od gospodarstwa w zakładach nieprowadzących uboju rytualnego.		
Rynek rolniczy	ZIELONI: Wspieranie inicjatyw promujących produkty lokalne i regionalne, prawo dla rodzinnych gospodarstw rolnych do domowego przetwórstwa i sprzedaży bezpośredniej wyrobów z własnych produktów rolnych o wartości do 70 tysięcy zł rocznie, polityka krótkich łańcuchów dostaw produktów rolnych i żywnościowych, współpraca grup producenckich, spółdzielni, form dystrybucji bezpośredniej, np. RWS czyli Rolnictwo Wspierane przez Społeczność.	<p>Wprowadzenie możliwości sprzedaży bezpośredniej.</p> <p>Stabilizacja rynku i utrzymanie opłacalnych cen za płody rolne dzięki działalności Polskiego Holdingu Spożywczego.</p> <p>Budowa lokalnego rynku mięsa poprzez program DOBROSTAN PLUS.</p> <p>Pomoc publiczna, zwłaszcza z funduszy europejskich, dla przetwórstwa będzie uzależniona od uczciwego wywiązywania się przetwórców z zobowiązań wobec rolników.</p>	<p>SLD: Rozwój rolnictwa wspieranego przez społeczność, czyli alternatywnego systemu dystrybucji żywności, konsumenci nabywają produkty rolne bezpośrednio od rolników. Zapewnienie stabilności cen produktów rolnych, gwarancji sprzedaży produktów rolnych.</p> <p>Otwieranie nowych rynków zbytu dla polskiego rolnictwa.</p>	<p>KP: Zdrowa żywność powinna być powszechna, a cena nie powinna być barierą w jej dostępności. 0% stawka VAT na żywność wytwarzaną w sposób tradycyjny. Fundusz Wzajemnej Pomocy w Stabilizacji Dochodów Rolniczych.</p> <p>Pozyskiwanie nowych rynków dla polskiej żywności, zwłaszcza rynków wschodnich.</p> <p>Zielone Targi bez opłaty za korzystanie z miejsca na targowisku przez rolników.</p> <p>KUKIZ-15: Sprzedaż bezpośrednia produktów przetworzonych.</p> <p>Monitoring cen i kosztów produkcji rolnej i ustalenie cen referencyjnych. Repolonizacja majątku narodowego, zakładów przetwórczych i innych podmiotów związanych z rolnictwem</p>
Żywność w umowach międzynarodowych handlowych UE	ZIELONI: Sprzeciw	0	RAZEM: Sprzeciw wobec umów typu TTIP.	KUKIZ-15: Sprzeciw wobec umów handlowych CETA i TTIP.
GMO	ZIELONI: Stymulowanie produkcji	Pasze bez GMO	0	KUKIZ-15: Zakaz obrotu i upraw

	<p>pasz z polskich roślin wysokobiałkowych, Polska bez GMO.</p>			GMO.
<p>Edukacja rolnicza</p>	<p>ZIELONI: Obowiązkowe nauczanie w szkołach i na uczelniach rolniczych technik rolnictwa ekologicznego, wiedzy z zakresu nowoczesnej agroekologii oraz ogólnej wiedzy z zakresu zrównoważonego rozwoju, suwerenności żywnościowej, zmian klimatu, retencji wody i jej technik, ekologii, bioróżnorodności, praw zwierząt.</p>	<p>Zatrzymanie likwidacji szkół rolniczych.</p>	0	<p>KUKIZ-15: Wprowadzenie do szkół rolniczych wszystkich szczebli nowych programów nauczania, w tym najnowszej wiedzy o wytwarzaniu żywności wysokiej jakości.</p>
<p>Fundusze unijne - rolnictwo oraz rozwój obszarów wiejskich</p>	<p>Koalicja Obywatelska widzi siebie jaką jedyną, która może wynegocjować 32 miliardy euro środków unijnych dla polskiej wsi.</p>	<p>Wyrównanie dopłat bezpośrednich i pozyskanie jak największych środków z funduszy europejskich dla rolnictwa</p>	<p>SLD: Wyrównywanie dotacji unijnych dla polskich rolników do poziomu istniejącego w najbardziej rozwiniętych państwach Unii Europejskiej</p>	<p>PSL: Jak najwyższe dopłaty bezpośrednie dla polskich rolników.</p> <p>KP: Podniesienie unijnych dopłat do wysokości 1200 zł/ha.</p>
<p>Stosunek do ziemi</p>	<p>KO: Rolnicy mają prawo do swobodnego obrotu ziemią i swobodnego powiększania gospodarstw rolnych. Zniknie nadzór Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Zostanie utworzona rezerwa strategiczna gruntów należących do Skarbu Państwa z przeznaczeniem pod inwestycje infrastrukturalne i wsparcie procesów powiększania małych gospodarstw rolnych.</p> <p>ZIELONI: Swobodny dostęp do</p>	<p>Ochrona polskiej ziemi przed wykupem przez cudzoziemców.</p>	<p>SLD: Rozsądne gospodarowanie państwową ziemią, zapobieganie spekulacjom i wprowadzenie przepisów regulujących obrót ziemią i uniemożliwiającej jej niekontrolowany wykup przez podmioty zagraniczne. Oddawanie ziemi rolnikom i spółdzielniom rolnym w długoletnią dzierżawę, aby wzmocnić polski potencjał produkcyjny.</p>	<p>„Ziemia dla młodych” czyli 1 złotówka za działkę budowlaną z zasobów państwa dla osób do 35 roku życia.</p> <p>KUKiZ-15: Utrzymanie polskiej ziemi w polskich rękach.</p>

	ziemi rolnej dla rolników tworzących lub powiększających rodzinne gospodarstwa dla ekologicznej i zrównoważonej produkcji żywności. Zapobieganie spekulacji ziemią rolną.			
Susza i kłęski żywiolowe	<p>KO: Utworzenie Funduszu Kłęskowego dla Wsi i Rolnictwa.</p> <p>Kompleksowy program walki ze skutkami suszy. Retencja wody musi zostać zwiększona z ok. 5% do co najmniej 15%. Wstrzymanie programu regulacji rzek oraz wsparcie programu renaturyzacji rzek, zgodnych z Ramową Dyrektywą Wodną.</p> <p>Zakaz melioracji odwadniającej na terenach podmokłych.</p>	<p>Pomoc na wypadek suszy na kwotę ponad 2 mld złotych.</p> <p>Radykalnie zwiększenie wsparcia z funduszy UE dla ochrony gospodarstw rolnych przed kłęskami oraz na przywracanie produkcji rolnej w gospodarstwach dotkniętych zniszczeniami.</p> <p>Zwiększenie środków na rozwój małej retencji i spółek wodnych.</p>	<p>AGRO WIOSNA: walka z suszą i rozbudowa małej retencji.</p> <p>SLD: Dodatkowe składki na ubezpieczenia na wypadek suszy, powodzi, wichury i innych podobnych zdarzeń atmosferycznych będą opłacane przez państwo.</p>	<p>KP: Utworzenie Funduszu Kłęskowego w wysokości trzech miliardów złotych – odszkodowania.</p> <p>Program Małej Retencji - długofalowy program budowy zbiorników retencyjnych. Uproszczenie procedury budowy zbiorników do 5000 metrów kwadratowych. Wsparcie dla stosowania metod agrotechnicznych i upraw zwiększających ilość wody w glebie.</p>